

Eierstrategi

Romerike Avfallsforedling IKS (ROAF)

02.02.2021

Behandlet av	Representantskapet i ROAF IKS	Dato: 29.04.2021
Godkjent av	Kommunestyret i Aurskog-Høland	Dato: xx.xx.xxxx
Godkjent av	Kommunestyret i Enebakk	Dato: 12.04.2021
Godkjent av	Kommunestyret i Gjerdrum	Dato: 17.03.2021
Godkjent av	Kommunestyret i Lillestrøm	Dato: 14.04.2021
Godkjent av	Kommunestyret i Lørenskog	Dato: 07.04.2021
Godkjent av	Kommunestyret i Nittedal	Dato: 22.03.2021
Godkjent av	Kommunestyret i Rælingen	Dato: 24.03.2021
Godkjent av	Kommunedirektørkollegiet	Dato: 29.01.2021

1 Om selskapet

Romerike Avfallsforedling IKS (ROAF) ble stiftet av kommunene Enebakk, Fet, Gjerdrum, Lørenskog, Nittedal, Rælingen, Skedsmo og Sørums i 1991. Selskapets hovedformål er å ivareta renovasjonsoppgaver på vegne av deltakerne.

I 2015 ble Aurskog-Høland kommune deltaker¹ i selskapet. Etter kommunesammenslåing i 2020 er følgende kommuner deltakere: Aurskog-Høland, Enebakk, Gjerdrum, Lillestrøm, Lørenskog, Nittedal og Rælingen.

Selskapet er etablert med hjemmel i lov om interkommunale selskaper. Selskapet er et eget rettssubjekt der styret har arbeidsgiveransvaret.

2 Om eierstrategien

Formålet med eierstrategien er å styrke det politiske og administrative samarbeidet mellom eierne for å sikre god styring av selskapet. Et godt samarbeid mellom eierne skal bidra til god eierstyring og godt samarbeid mellom selskapet og eierne.

Eierstrategien skal ligge til grunn for eiernes arbeid med saksbehandling og eierstyring. Strategien skal utdype formålet med selskapet, definere handlingsrom og forventninger og tydeliggjøre ansvar, roller og samarbeidsrutiner mellom deltakerne og selskapet; også på administrativt nivå.

3 Formål med selskapet

Selskapets hovedformål er å utføre offentlige, samfunnskritiske tjenester for deltakerne knyttet til innsamling, håndtering og behandling av husholdningsavfall på en fremtidsrettet og bærekraftig måte.

Selskapet skal være deltakernes kompetansesenter for avfall og materialgjenvinning og skal gjennom samarbeid med deltakerne utvikle strategier og planer som kan bidra til at kommunene har en aktiv og oppdatert avfallspolitikk.

Selskapet skal arbeide for å støtte oppunder deltakernes mål og plikter om økt kildesortering og materialgjenvinning, reduserte utslipp av klimagasser og bedre lokalmiljø.

FNs bærekraftsmål og Avfallspyramiden skal ligge til grunn for virksomheten og oppgavene skal gjennomføres på en bærekraftig og fremtidsrettet måte

4 Overordnede prinsipper for eierstyring

De overordnede prinsipper for eierstyring står sentralt i eierpolitikken hos kommunene på Nedre Romerike. Prinsippene tydeliggjør roller og hvordan kommunen opptre som eier. Prinsippene kommer i tillegg til bestemmelser om eierstyring fastsatt i f.eks. selskapsavtale, vedtekter, aksjonæravtale eller eierstrategi og gjeldende lovgivning på området.

---

¹ I tråd med lov om interkommunale selskaper omtales eierne/eierkommunene som deltakere

De 10 prinsippene:

- 1) Deltakerne skal utarbeide klare mål for selskapene gjennom selskapsvise eierstrategier. Styret har ansvar for realisering av målene. Kommunenes eierskap skal fremme samfunnsansvarlig forretningsdrift og bærekraftig samfunnsutvikling.
- 2) Kapitalstrukturen i selskapet skal være tilpasset formålet med eierskapet og selskapets kortsiktige og langsiktige behov.
- 3) Deltakerne fremmer sine interesser og utøver sin myndighet overfor selskapene gjennom eierorganene. Deltakerne skal som hovedregel være representert ved ordfører.
- 4) Det skal være åpenhet knyttet til eierskapet og til selskapenes virksomhet basert på prinsippet om meroffentlighet, samt legge til rette for dialogprosesser foran møter i representantskapet.
- 5) Representantskapet/generalforsamlingen skal nedsette en valgkomité som fremmer begrunnet forslag til representantskapet/generalforsamlingen. Valgkomiteens oppgaver er regulert i «Instruks for valgkomiteen i ROAF IKS».
- 6) Styret skal være uavhengig og ha relevant kompetanse, kapasitet og faglig bredde ut fra selskapets egenart og formål med eierskapet.
- 7) Styrets godtgjøring skal være på moderat nivå, men fremme verdiskapningen i selskapene og fremstå som rimelig ut i fra styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og arbeidets kompleksitet.
- 8) Lønnsnivået og -utviklingen i de interkommunale selskapene skal være i samsvar med praksis hos deltakerne.
- 9) Styret skal påse at selskapet har god internkontroll og hensiktsmessige systemer for risikostyring.
- 10) Normer og verdier skal være i tråd med deltakernes etiske retningslinjer.

5 Mål og forventninger

5.1 Tjenestekvalitet

Kvaliteten på tjenestene skal være i henhold til lovverk, selskapsavtalen, eierstrategien og vedtak i representantskap. Selskapet skal utvikle god tjenestekvalitet innenfor disse rammene. Selskapet skal aktivt og på selvstendig grunnlag utvikle hensiktsmessige, innovative og fremtidsrettede tjenester innenfor selskapets formål.

Deltakerne har bare myndighet over selskapet gjennom representantskapsvedtak.

Endringer som har vesentlig betydning for tilbudet til abonnentene hos én eller flere deltakere skal drøftes med de berørte deltakerne før endringer iverksettes (jf 6.3).

Selskapet skal dokumentere resultater gjennom benchmarking med tilsvarende IKS. Resultatet legges frem for representantskapet.

Den enkelte deltaker kan avtale avvikende tjenestekvalitet i forhold til selskapets basis tjenestekvalitet. Kostnad og betaling for slike avvik avtales med selskapet, med informasjon til øvrige deltakere. Tilsvarende tjenestekvalitet skal ha samme pris.

Selskapet skal ha de samme rammebetingelsene i alle deltakerkommunene.

5.2 Økonomi

Tjenestene skal være kostnadseffektive og konkurransedyktige og dokumenteres årlig. Eierne skal bruke finansielle indikatorer som en del av styringen av selskapet.

Selskapet skal kontinuerlig effektivisere driften slik at denne møter de forventninger kommunestyrene hos deltakerne har uttrykt. Plan for arbeidet innarbeides i økonomiplanen.

Effektiviseringsgevinster skal tas ut på områder som ikke medfører brudd på lov og avtaleverk.

Selskapet kan ikke legge opp selvkostfond. Regnskapsmessige overskudd/underskudd på selvkostvirksomheten skal avregnes i budsjettet to år senere gjennom tilsvarende fradrag/tillegg på deltakernes betaling til selskapet. Fri egenkapital husholdning utover 10 mill. kroner utbetales deltakerne i henhold til eierandel.

ROAF skal arbeide for full utnyttelse av restkapasiteten på ettersorteringsanlegget, samtidig som deltakerne skal være trygge på at deres behov blir ivaretatt.

Samlet låneramme skal holdes innenfor bestemmelsene i selskapsavtalen. Kapitalkostnadene skal dekkes innenfor tilskuddsrammen.

Selskapet skal følge prinsippene for «God regnskapsskikk» (GRS).

5.3 Arbeidsgiverpolitikk og etikk

Selskapets arbeidsgiverpolitikk skal være i tråd med kommunal arbeidsgiverpolitikk, og skal gi føringer for konkrete tiltak innen HMS, lønnspolitikk, rekruttering, lederutvikling, mangfold og inkludering, kompetanseutvikling m.m.:

- Lønnsvilkårene for ledere skal ligge på nivå med sammenlignbare stillinger hos deltakerne (jf punkt 4.1.8).
- Selskapet skal aktivt arbeide for å sikre tilfredsstillende arbeidsnærversprosent.
- Selskapet skal utarbeide etiske retningslinjer og rutiner for varsling mot kritikkverdige forhold.

5.4 Helse, miljø og sikkerhet

Selskapet skal ha tydelige HMS mål og jobbe kontinuerlig med å forbedre de ansattes arbeidsmiljø og sikkerhet.

5.5 Lovpålagte krav

Selskapet forventes å drive sin virksomhet i samsvar med gjeldende lovgivning og rettspraksis.

6 Samhandling

6.1 Eierorganet

Eierstyring skal utøves gjennom representantskapet, som er selskapets øverste myndighet.

Representantskapet skal behandle saker som er av vesentlig betydning for deltakerne/selskapet eller som ikke naturlig sorterer inn under styrets myndighetsområde. Representantskapet skal fortrinnsvis bestå av ordførerne hos deltakerne for å sikre god samordning med relevant politisk organ hos deltakerne og for å sikre at den politiske ledelsen har god innsikt i selskapets virksomhet (jf punkt 4.1.3)

Innkalling, saksliste og saksdokumenter skal sendes til medlemmene av representantskapet og postmottaket i den enkelte kommune uten ugrunnet opphold og senest seks uker i forkant av møtet.

Selskapet skal informere deltakerne om saker av stor økonomisk, strategisk eller prinsipiell betydning minimum 12 uker før sakene skal behandles. Det samme gjelder endringer som har vesentlig betydning for tjenestetilbudet til abonnentene.

Siden bare kommunestyret (ofte delegert til formannskapet) forplikter kommunen, må deltakernes representanter stemme i samsvar med kommunestyrets/formannskapets vedtak. Ved dissens vil deltakerne likevel rette seg etter representantskapets vedtak.

Saker til representantskapsmøter blir behandlet av eierstyringssekretariatet (ESS). Eierne forplikter seg til å samordne saksbehandling av saker som angår selskapets virksomhet. Saksbehandlingen skal være forankret i et faglig samarbeid mellom eierkommunene innenfor det kommunaltekniske området. Med samordning menes at ulike syn blant eierne, som påvirker selskapets rammebetingelser, skal synliggjøres i behandlingen i hver kommune, som grunnlag for å finne gode politiske løsninger i krevende saker.

6.2 Eiermøter og årshjul

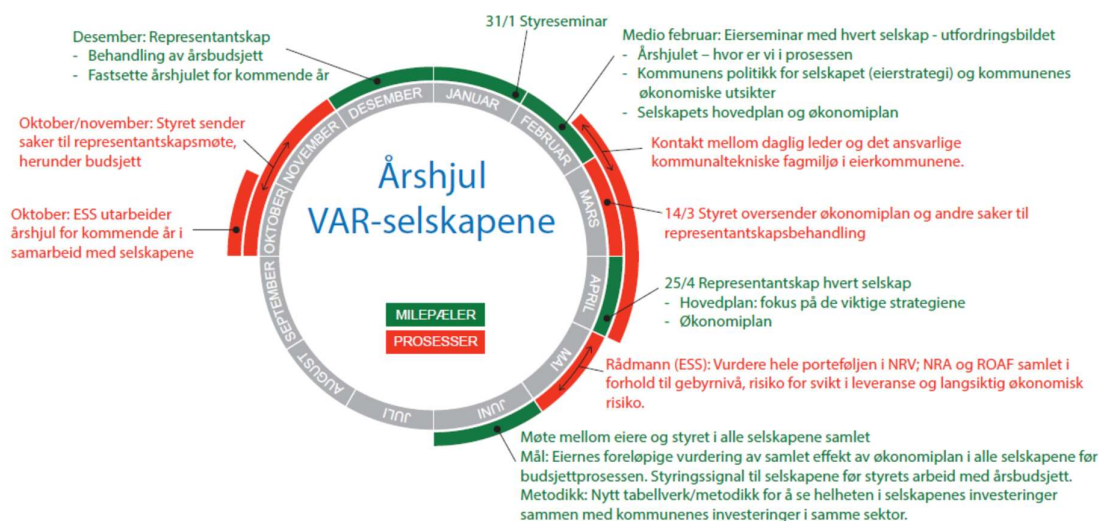
Eierne skal årlig drøfte felles ambisjoner for selskapets virksomhet.

Det avholdes to faste eiermøter iht. årshjulet, se figuren under (oppgitte datoer er eksempler):

- Temaet for eierseminaret i februar er deltakernes politikk for selskapet, deltakernes økonomiske utsikter og selskapets hovedplan og økonomiplan
- I eiermøtet i juni diskuteres prognoser for det økonomiske handlingsrommet i kommende budsjettår, herunder deflator. Selskapet redegjør i møtet for forhold som vil kunne påvirke tilskuddsbehovet og innhenter styringssignaler fra eierne før endelig budsjettbehandling

Overordnet målsetting for styringsprosessen

Sikre forutsigbarhet, eierskap og utvikling for VAR-selskapene samlet, og for hvert selskap, fram mot 2030/2040. Sikre at eierkommunene har en aktiv og langsiktig politikktutforming innenfor VAR-området.

Én eller flere deltakere kan innkalle til eiermøte hvis det er behov for en uformell drøfting av en bestemt sak. Selskapets ledelse kan innkalles til eiermøtet når deltakerne oppfatter dette som formålstjenlig for behandling av saken.

De styrende organene i ROAF kan også ta initiativ til å innkalle deltakerne til eiermøter når selskapet anser det som hensiktsmessig.

6.3 Kontaktmøter og samhandling

Ifølge årshjulet skal det avholdes møte mellom ROAF og deltakernes fagmiljø på området i perioden februar-april for å sikre tilfredsstillende kommunikasjon mellom selskapet og kommunen. Utover dette kan den enkelte deltaker og ROAF ta initiativ til kontakt og dialog.

ROAF skal holde deltakerne oppdatert på endringer i renovasjonstjenesten og skal involvere deltakerne i sitt informasjons- og kommunikasjonsarbeid.

Kontaktmøtene og eiermøtene skal ikke undergrave eierorganets, representantskapets, funksjon. Selskapet skal likebehandle deltakerne med hensyn til informasjon fra selskapet.

Selskapet skal på eget initiativ fasilitere samarbeid og samhandling mellom deltakerne i utfordringer som selskapet anser som relevante for en helhetlig samfunnsutvikling med fokus på infrastruktur for avfall på nedre Romerike.

6.4 Deltakernes samhandling med selskapet

Mens tjenesteproduksjonen ivaretas av ROAF er deltakerne myndighet overfor abonnent. Deltakerne vedtar forskrifter og gebyrsatser. Selskapets tjenester er et ledd i en felles tjenesteproduksjon der måloppnåelsen også avhenger av hvordan deltakerne håndterer sine oppgaver.

Krav til abonnentene skal fremgå av kommunenes renovasjonsforskrifter og være i samsvar med ROAFs tjenestetilbud. Kommuneadministrasjonen skal følge opp forhold som bryter med renovasjonsforskriftene. Ved brudd på renovasjonsforskriften er ROAF ikke forpliktet til å levere den aktuelle tjenesten.

For å sikre at det etableres gode løsninger for avfallshåndtering som ROAF kan drifte, må det etableres et godt samarbeid med plan- og bygningsmyndigheten i kommunen. ROAF er høringsinstans i reguleringsaker og skal involveres i en tidlig fase i utbyggingsaker.

Deltakerkommunene bør tilstrebe å levere alt avfall fra kommunal virksomhet, som det er naturlig å samle inn og behandle sammen med husholdningsavfall, til selskapet. Deltakerne forventer at prisen for denne tilleggstjenesten er konkurransedyktig i forhold til private renholdsbedrifter.

Fordeling av oppgaver og myndighet mellom selskapet og eierkommunene skal være hensiktsmessig. Endringer vurderes etter behov.

7 Rapportering

Status for oppfølging av vedtak i representantskapet vedlegges årsberetningen.

Regnskap og budsjett for næringsområdet skal legges frem sammen med behandling av årsregnskapet/budsjettet.

Andre forhold som eierne bør være kjent med, skal formidles til representantskapets leder og dets medlemmer uten ugrunnet opphold.

ROAF har ansvar for å utarbeide avfallsstatistikker og sende inn data til KOSTRA. Selskapet utarbeider en årlig miljørapport som sendes til deltakerne og representantskapet.

8 Evaluering av eierstrategi

Eierstrategien skal evalueres én gang i hver valgperiode eller etter behov.